

Pedagogická
fakulta

VNITŘNÍ NORMA PdF UP

PdF-B-23/07

**Etická komise pro oblast vědy a výzkumu
Pedagogické fakulty Univerzity Palackého
v Olomouci**

Garant: proděkan pro vědu, výzkum a doktorská studia

Platnost: 14. června 2023

Účinnost: 21. června 2023

Etická komise pro oblast vědy a výzkumu Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Článek 1 Základní ustanovení

1. Etickou komisi pro výzkum (dále jen „komise“) zřizuje děkan Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „PdF UP“) za účelem posuzování etických aspektů výzkumných projektů pracovníků a v případě potřeby i studentů PdF UP.
2. Výzkumným projektem se pro účely této normy rozumí:
 - a) návrh projektu před podáním,
 - b) projekt ve stadiu řešení nebo
 - c) změny projektu ve stadiu řešení.
3. Ve své činnosti komise hodnotí obecné aspekty etiky a ochrany důležitých zájmů účastníků výzkumu a dbá na dodržování minimálního etického standardu vyplývajícího zejména z Etického kodexu zaměstnanců a studentů Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „UP“).
4. Komise se zabývá etickými aspekty výzkumu prováděného na PdF UP a zahrnujícího primárně lidské subjekty.

Článek 2 Činnost komise

1. Hlavním cílem činnosti komise je dbát na zajištění rovnosti, ochrany důstojnosti, svobod, zdraví, kvality života a bezpečnosti všech osob, které se účastní výzkumu.
2. Komise ve své činnosti dohlíží na uplatňování a dodržování etických standardů výzkumu prováděného na PdF UP a zahrnujícího primárně lidské subjekty, ale i ostatní činnosti tvůrčího a výzkumného charakteru, jež vyžadují posouzení z etického hlediska.
3. Komise v rámci své činnosti zejména:
 - a) zajišťuje, že všechny výzkumné projekty, které jí byly předloženy k vyjádření, budou hodnoceny objektivně a nezávisle,
 - b) posuzuje, zda výzkumný projekt předložený komisi je v souladu s etickými standardy, a vydává o tom písemné vyjádření,
 - c) je oprávněna monitorovat průběh výzkumného projektu, ke kterému vydala doporučující vyjádření,
 - d) věnuje zvláštní pozornost ochraně osob uvedených v čl. 2 odst. 4 písm. d) této normy, které se účastní výzkumu a
 - e) poskytuje na vyžádání akademickým pracovníkům i studentům PdF UP konzultace k rozeznávání možných etických rizik ve výzkumu a k jejich preventivním či nápravným řešením.
4. Schválení výzkumného projektu komisí je nezbytné, pokud:
 - a) je vyžadováno zákonem,
 - b) se jedná o výzkumný projekt, v němž jsou využívány biomedicínské přístupy i pro výzkum v jiné vědní oblasti než v oblasti biomedicíny,
 - c) to vyžaduje poskytovatel finanční podpory nebo redakce odborného periodika,
 - d) jsou objektem výzkumu osoby nezletilé, ze znevýhodněných a zranitelných skupin, s omezenou schopností vyjádření souhlasu nebo v závislém postavení na nositeli výzkumu nebo
 - e) o to požádá návrhověl příslušného výzkumného projektu.
5. Posouzení etických aspektů výzkumu prováděného v rámci tvorby kvalifikační práce studentů PdF UP je realizováno pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech na žádost studenta nebo vedoucího kvalifikační práce.

Článek 3 Složení komise

1. Komise má nejméně pět členů, které jmenuje děkan fakulty. Členové komise ze svého středu na prvním zasedání zvolí kandidáty na funkci předsedy a místopředsedy, které následně jmenuje děkan fakulty. Funkční období členů komise je shodné s funkčním obdobím děkana.

2. Členové komise jsou vázáni mlčenlivostí ve vztahu k posuzovaným výzkumným projektům z důvodu možného zneužití informací o důležitých zájmech všech osob, které výzkumný projekt podávají, nebo se výzkumného projektu přímo účastní.
3. Členství v komisi zaniká:
 - a) vzdáním se členství písemným prohlášením adresovaným děkanovi fakulty,
 - b) odvoláním člena děkanem fakulty z vlastního rozhodnutí nebo na návrh Vědecké rady PdF UP, Akademického senátu PdF UP nebo proděkana PdF UP zodpovědného za vědeckou činnost, nebo
 - c) úmrtím člena.

Článek 4 Střet zájmů

1. Člen komise je ve střetu zájmů pokud:
 - a) je navrhovatelem nebo členem řešitelského týmu projednávaného výzkumného projektu,
 - b) má osobní či pracovní vazby k navrhovateli nebo dalším členům řešitelského týmu projednávaného výzkumného projektu, které by mohly ovlivnit jeho nezávislost při projednávání daného výzkumného projektu;
 - c) podává jako navrhovatel nebo člen řešitelského týmu výzkumný projekt do téže soutěže, do níž je podáván projednávaný výzkumný projekt (v případě větších soutěží se bere v úvahu pouze podávání do téhož panelu nebo téže oborové komise apod.).
2. Člen je povinen střet zájmů při posuzování žádosti okamžitě deklarovat. Povinnost deklarovat případný střet zájmů mají rovněž odborníci či konzultanti oslovení za účelem vydání odborného stanoviska.
3. Člen, který deklaroval střet zájmů, je z projednávání věci i hlasování o ní vyloučen.

Článek 5 Pravidla pro jednání, usnášení a hlasování

1. Komise jedná na základě Žádosti o vyjádření Etické komise pro výzkum PdF UP k výzkumnému projektu (dále jen „žádost“) podané navrhovatelem (Příloha č. 1), kterým je zpravidla autor/řešitel výzkumného projektu vyžadujícího posouzení. Navrhovatel je zaměstnancem, příp. studentem PdF UP.
2. Na posouzení výzkumného projektu má komise zpravidla 30 dnů.
3. V případech, kdy je pro posouzení nutná externí konzultace či doporučení nezávislých expertů a externích odborníků, se lhůta prodlužuje na 60 dnů.
4. Komise má právo vyžádat si od navrhovatele další doklady k posuzovanému výzkumnému projektu.
5. Činnost a jednání komise řídí její předseda, v jeho nepřítomnosti její místopředseda, případně jiný pověřený člen komise.
6. Jednání komise je neveřejné, nerozhodne-li předseda jinak. Jednání se mohou účastnit odborníci, kteří komisi poskytují stanoviska k projednávaným výzkumným projektům, a na pozvání komise další hosté, zejména řešitelé posuzovaných výzkumných projektů.
7. Jednání komise se účastní její tajemník, který není členem komise. Tajemníkem komise je zpravidla zaměstnanec oddělení vědy a výzkumu PdF UP pověřený proděkanem pro vědu, výzkum a doktorská studia. Tajemník komise je zodpovědný za organizaci jednání komise, vede zápis z jednání a archivuje veškeré projednávané dokumenty.
8. Komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů.
9. Komise může hlasovat per rollam. Pravidla hlasování per rollam stanoví předseda komise.
10. Pro přijetí návrhu je třeba souhlas nadpoloviční většiny hlasujících, u hlasování per rollam souhlas nadpoloviční většiny všech členů komise, kteří nejsou ve střetu zájmů k posuzovanému projektu.
11. Komise hlasuje zpravidla aklamací, v odůvodněných případech se může usnést na tajném hlasování. Hlasování komise je vždy neveřejné.

Článek 6 Předkládání výzkumných projektů

1. Výzkumný projekt je komisi předkládán prostřednictvím tajemníka komise elektronicky na předepsané žádosti (Příloha 1), a to buď v termínech stanovených v návaznosti na harmonogram podávání výzev do soutěží, anebo průběžně.
2. Komise přijímá k projednání zejména žádosti k výzkumným projektům, jejichž řešení ještě nebylo zahájeno a u nichž je lhůta pro projednání dostatečná. Ve výjimečných a odůvodněných případech může přijmout

k projednání i žádost k výzkumnému projektu již řešenému, a to za účelem revize výzkumného postupu, ev. jeho změn.

3. Komise vydává k posuzovaným výzkumným projektům písemné stanovisko, které zaslá navrhovateli.
4. Navrhovatel může požádat děkana o posouzení písemného stanoviska komise. Děkan svým rozhodnutím stanovisko komise potvrdí, nebo s uvedením důvodů předloží komisi k novému projednání.
5. V případě negativního stanoviska komise není možné výzkumný projekt v předložené podobě realizovat a je třeba jej přepracovat a předložit znovu k projednání.

Článek 7

Zrušovací a závěrečná ustanovení

1. Zrušuje se vnitřní norma 3S/2015 Statut Etické komise PdF UP pro oblast výzkumné činnosti ze dne 30. dubna 2015
2. Tato vnitřní norma nabývá platnosti dnem jejího vydání a účinnosti sedmým dnem po nabytí platnosti.

V Olomouci dne 14. června 2023

doc. PhDr. Vojtech Regec, Ph.D., v. r.
děkan Pedagogické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci

Příloha č. 1

Žádost o vyjádření Etické komise pro výzkum PdF UP k výzkumnému projektu

Jméno a příjmení žadatele:	
Pracoviště žadatele:	
E-mail, telefon:	
Název výzkumného projektu:	
Identifikace grantové výzvy:	
Účel výzkumu (např. žádost o grant / publikace / habilitační práce / disertační práce atd.)	
Další výzkumníci podílející se na sběru dat, včetně afiliace:	
Další výzkumníci podílející se na řešení projektu, včetně afiliace:	

V následujících položkách zaškrtněte hodící se odpovědi.

Výzkumný projekt zahrnuje zkoumání osob ve věku 18 a více let.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje zkoumání osob ve věku do 18 let.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje zkoumání osob, které by mohly být považovány za „zranitelné“ (např. pacienti, oběti trestných činů, vězni, znevýhodněné osoby, hendikepované osoby apod.).	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje sběr / zkoumání kulturně citlivých aspektů / údajů.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje aspekty, které by mohly účastníky výzkumu jakkoliv fyzicky či emocionálně poškodit.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje sběr dat mimo budovy UP.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje klamavý nebo utajený výzkum.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje jakýkoliv potenciální střet zájmů.	ano / ne
Výzkumný projekt zahrnuje benefity pro účastníky.	ano / ne

Pokud kterákoliv z výše uvedených položek byla zodpovězena kladně, nezapomeňte ji náležitě zohlednit v následující části žádosti.

Anotace výzkumného projektu (cca 150 slov)**Cíl výzkumu****Metody výzkumu****Výzkumný vzorek (popis, velikost)**

Postup získání vzorku

--

Postup informovanosti účastníků výzkumu o výzkumu (Potřebné dokumenty přiložte.)

--

Harmonogram výzkumného projektu, se zvláštním důrazem na indikaci termínů sběru dat

--

Popis práce s daty a způsobu uchovávání dat

--

Identifikace rizik

Popište, jaká jsou potenciální rizika etického charakteru při řešení předkládaného výzkumného projektu a jak s těmito riziky bude naloženo, resp. jak budou tato rizika minimalizována.

--

Další komentář

V _____ dne _____

Podpis žadatele:

Doporučuje se do přílohy připojit všechny potřebné dokumenty, které mají co do činění s etikou výzkumu: např. informační dopisy, formulář informovaného souhlasu s účastí ve výzkumu, formulář souhlasu se zpracováním osobních údajů, potvrzení o spolupráci s institucí, která není spoluřešitelem projektu apod.